

A Vonalvég tegnap esti adásának végén a szerkesztő-műsorvezető bejelentette, hogy a négy hét múlva ismét jelentkező program egyben a sorozat utolsó darabja is lesz. Azt hiszem, velem együtt igen sok hallgató sajnálja, ha Ipper Pál ezt a szándékát komolyan veszi. Ez a beszélgető, csevegő minifórum ugyanis világrészeket kötött össze, más társadalmi rendszereket, hagyományok kötédséiben élő emberek mindennapjairól, lehetőségeiről, szokásairól adott képet, az évek óta egy-egy országban tartózkodó tudósítók segítségével. Tegnap este például egy olyan új technikai eszköz használatáról és térhódításáról volt szó, amelynek a gyermekjátékoktól a sarki fűszeres nyilvántartásán át egészen az üzemszervezésig mind nagyobb a szerepe. Az elektronikáról, a számítérekéről beszélgettek az újságírók, azokról a tévéképernyővel összekombinált néhány kilogrammos eszközökről, amelyek általában, hogy belépnek az emberek mindennapi életébe, egyben bizonyos mértékig át is alakítják. A tudósítók Ipper Pál határozott irányító kérdéseinek segítségével Japánból, az Egyesült Államokból és az NSZK-ból jelentkeztek, s érdekes, fantáziánkat alaposan meglódító képet rajzoltak föl. Egy kissé azt a jövőt, amely majd bizonyos késéssel, de hozzánk is el-ér. És milyen jó volna mások tapasztalatait okulni, hogy ezek az okos és hasznos gépek valóban szolgálják majd az életünket, és ne minket tegyenek rabjaikká. A Vonalvég hézagpótló program volt. Reméljük, Ipper Pál csak ettől a sorozattól köszön el, s valami olyan újabbal jelentkeznek, ami szintén segít abban, hogy nyitottabb szemmel nézhessünk a világra, és így jobban eligazodhassunk benne, és természetesen a magunk dolgában. (harangozó)

Rendez-vous '82

A Budapesti Műszaki Egyetem Székén Színházban máj 12-én, 22-ig Rendez-vous '82 címmel hét koncertből álló hangversenysorozat rendeznek, amelynek keretében a hazai kortárs zenét játszó együttesek lépnek fel. Ma a 180-as Csoport, 16-án a Fiatal Zenészek Csoportha Hangszeres Együttese, 23-án a Miskolci Új Zenei Stúdió, 29-én Szabados György, április 13-án az Új Zenei Stúdió játszik, 20-án közös hangversenyre kerül sor, 22-én pedig Kocsis Zoltán fellépésével zárul a „randevú”.

□ KODÁLY-HANGVERSENYESZ 11-én, csütörtökön este fél 8-kor a Zenakadémian. Közreműködik: Péczely Sarolta, Kovács Andre, a Debreceni Kodály-kórus, vezényel Gulyás György.

EGYSÉGES MÉRETRENDSZER

Férfi- és fiú-nadrágok vásárlásánál a termék méretét kell ismernie.

AZ ELTÉRÍTETT Bécsi gyors a Józsefvárosban

Párbeszéd a népszínházi premier után

(Az előadás után véletlenül szorultam hozzájuk a ruhatárban, de felfigyelve párbeszédükre, szándékosan sódarabtam melléjük továbbra is, át a Kulich Gyula téren, majd a 9-es autóbusszon, annak Tanács körüli végállomásáig, hogy tovább figyeljek. Megpróbálom itt leköltázní, mit beszéltek.)

1

Egyszerű néző: Mit is láttunk voltaképpen, tessék mondani?

Jólértésült néző: Ha nem érzékelté, olvassa le a plakátról: Bécsi gyors címmel háromfelvonásos zeneszínházi, „magyarul”: musical.

E. N.: S ahhoz elég három szereplő?

J. N.: Akár egy is. A Lola Blau például monomusical, nem látta? Nem a szereplők számán múlik, hanem a játék, az ének s a tánc egyenletes színvonalán, s hogy a zeneszámok szervesen kapcsolódnak a jellemekhez, vígék előre a cselekményt, érti?

E. N.: Értem, de izé... hol volt itt cselekmény? Még annyi sem, hogy a bé-

Papadimitriu Athina

csi gyors robot a sinen, mert hiszen el sem indult...

J. N.: Modern darabnál nincs szükség látványos, sűrű cselekményre! Van benső cselekmény is, ami a lélekben... Hogy, ugye, 1914-ben, a darab elején ez a későbbi nagy revüprima-donna, a Kallóy Márta még csak külterki virágszál, Kovács Márta, Jász Judit pedig, aki korábban szintén afféle kuplékirálynő volt, most nagy tragika, mint az egy beüü különbséggel névrokona. És kitor az első világháború, van fogalma, hogy az milyen cselekményes volt?

E. N.: Kitor, kitor, de a darabban mégsem történik semmi. A második felvonásban pedig befejeződik a

háború és már nemcsak színház van, de filmezés is, forgatni utazik a két asszony. A harmadikban pedig 1924-et írunk, és végképp nem történik semmi, mert a nagy tragikát elfeledték, a nagy szanzonett pedig férjhez ment egy gazdag báróhoz, aki letiltotta őt a világot jelentő deszkákról. A harmadik szereplő pedig, a főkalauz, aki leginkább csak azért van, hogy legyen egy férfi is a színpadon, a háborúban elesett fiát gyászolja. Ennyi. Kanyec!

2

J. N.: Ez magának nem elég cselekmény? Nézte, hány percig tartott, csak amíg elmesélte! S közben a benső lélekrajz, közben a jó zenéjű, elms szövegű énekszámok, közben az ötletes táncok, a jellemző játékok! Igódi István rendezése eredeti s ötletgazdag, Reinthaler Éva koreográfiája újszerűen érdekes. És sok darab örülhetne, ha csak ennyiről is szólna!

E. N.: Ez a másik bánatom, látja! Hogy ez a Bécsi gyors nem szól semmiről, vagy én nem értem miről. Nem a kevéske cselekményt, azt elmondtam, mert értem, de a mondandója, divatos szóval: üzenete... Az mi lehet benne?

J. N.: Mit forszírozza? A két szerző együttvéve sincs hatványes, örüljön, hogy ezek a fiatalok nemcsak tehetségesek, de nem is nágyképűsködnek ál-mélysegekkel, hanem megelégednek azzal, hogy magát kellemesen és színvonalosan elszórakoztassák! Nem kevés ez a mai világban!

E. N.: Maga talán ismeri a szerzőket?

J. N.: A múlt év legnagyobb slágerét komponálta Döme Zsolt, tudja, az a langaléta lány éneklí, a Hernádi Judit, hogy: *Soha se mond, hogy túl vagy már mindenben, papapapam...* Aranylemez lett. Most ezen a színpadon is jól eltráfált néhány számot. A prózai és a versszövegek írója pedig Fábri Péter, megjelent már regénye és verseskötete, átdolgozóként színpadon is szerepelt, tudtommal ez az első önálló darabja. Úgy látom, fő erénye a szellemesség és jó érzéke van a groteszkhez. Itt van például ez a „Kedveském, maga kedves kém...” száma.

3

E. N.: Igen, így is lehet nézni. S nekem is tetszett például Jobba Gabi tragikája. A prózai részekben kisse Sulyok Máriára, énekszámainál Karády Katalinra, egészenben korábbi önálló előadóstjének Jobbájára emlékeztett, de ez bizonyosan szándékos volt. És aranyosan komédiázott, feledtette, hogy szerepe nem igazán szervül a darabhoz, a főkalauzt adó Czibulás Péter.

J. N.: Jó volt Csikos Attila díszlete, és tetszetek Szakácsi Márta jelmezei, bár Papadimitriu Athina első felvonásbeli cigánykostümje mintha a Rontás és reménység című filmjéből maradt volna vissza. Apropó, Papadimitriu

Jobba Gabi

Athina. Nem lepne meg, ha a kritika színészi kiugrásról írna! Nagyszerűen énekelt, táncolt, játszott, mozgott, érzett, szeretett, olyan bőséges választékát nyújtotta sokszínű tehetségének, amelynek eddig a felével sem találkoztunk.

E. N.: Egyet azért most sem értek. Miért éneklí a végén azt, hogy a bécsi gyors megérkezett a Nyugati pályaudvarra, amikor az világeletében a Keletibe futott be?

J. N.: Talán a Józsefvárosi Színházon keresztül eltérítették.

Barabás Tamás

AREZZÓI VERSENYEK

Első díj — másodsor

BESZÉLGETÉS PÁSZTI MIKLÓSSAL

Arezzo városában, ahol Guido mester, a hangjegyírás megreformálója született, esztendőről esztendőre hagyományosan híres kórus- és zeneszerzői versenyeket rendeznek. A magyar énekkarok bemutatkozásai több alkalommal hoztak kiemelkedő sikert, a legutóbbi zeneszerzői versenyen pedig Pászti Miklós, a Magyar Állami Népi Együttes énekkarának vezető karnagya Pueri Hebraeorum című alkotásával immár másodikban szerezte meg az első díjat.

A zeneszerzők nemes viadalát 1974-ben rendezték meg először: mégpedig kettős céllal — mondja Pászti Miklós. — Egyrészt olyan új műveket kívántak biztosítani a kórusverseny résztvevői számára, amelyeket kötelező darabként énekelhetnek, másrészt új komponistákat akartak felfedezni.

A kezdetek kezdetekeor csupán egy mű nyerhetett díjat, később viszont női, férfi és vegyeskari kategóriában versenyeztek a kompozíciók. Mindjárt az első évben egy Janus Panonius versre írt énekkari művemért dicséretet kaptam, s meg is hívtak Arezzóba. Két év múlva — mintegy száz pályázó kö-

zül — elnyertem az első díjat, majd a következő évben ismét dicséretben részesültem.

Tavaly Stuttgartban bibliai témára írtak ki zeneszerzői pályázatot, amelyen egy Krisztus jeruzsálemi bevonulását tárgyul választó kórusművel kívántam részt venni. A verseny azonban elmaradt, s így művem elnyújtottam Arezzóban. Ez a kompozíció női karra íródott, de gyermekkórus is előadhatja. Ezúttal ismét csak egy kategóriában adtak ki fődíjat, nagy örömmre szolgálta, hogy én lehettem a kiténtetett. Ráadásul — minthogy a kompozíció a legközelebbi versenyen kötelező versenydarab lesz — egy római kiadó rendkívül gyorsasággal meg is-jelentette a partitúrját.

Ez a siker biztatót arra, hogy elfogadjam a Barcelona melletti monserati kolostor zeneiskolájának felhívását. Diatonia '81 című művemért harmadik díjjal jutalmazták, de minthogy az első és másodíj díjat nem adták ki, úgy érzem, joggal örülhetek az újabb sikernek. A Diatonia '81 magyarországi ösbemutatója május 30-án lesz.

Földes Károly

SIKER A KOSSUTH KIADÓ SOROZATA

Világpolitikai eseményekről — öt hét alatt

Október 6-án meggyilkolták Anvar Szadat elnököt, százezrek látták a televízióban a pokoli felor-

dulást, sebesülteket, vért, de ez a néhány kép csak elindította a kérdések, találgatások özönét. Szükség volt a háttér, a körülmények, s a következmények részletes magyarázatára, melyet most a sok apró cikk után együtt egy könyvben találhatunk meg. A Kossuth Könyvkiadó február végén jelentette meg Réti Ervin Halál a dísztribünön című könyvét. A gyorsaság lehetőségeiről és fontosságáról Fencsik László, a Kossuth Könyvkiadó munkatársa beszél:

A magyar könyvek átlagos nyomdai átfutása egy év. A jelentős világpolitikai eseményekre pedig jóval gyorsabban kell reagálni. Vannak erre vállalkozó szakemberek, akik szinte azonnal értékelni tudják az eseményeket, megfelelő információs anyagot adnak olvasóik kezébe. Néhány példa a legújabb Szadat-könyvön kívül. Baracs Dénes könyve Mitterrand-ról, a francia változásokról 6–8 héttel a választások után jelent meg, Csontos György az NSZK-beli választásokról, az események után két héttel.

A szerzők mellett a nyomda vállalja a gyors megjelenés terheit, bár a nemzetközi osztály éves tervébe is bevéssük az eseményekről gyorsan hírt adó könyvek megjelenését. Így nagyon gyorsan 2–5 hét alatt elkészül a könyv, a Szikra Lapnyomdában. Úgy látjuk, az olvasók értékelik a gyorsaságot, szívesen vásárolják ezeket a könyveket.

A LONDONI TIMES A MAGYAR FILMEKRŐL

A történelem tükre

Aki látta a Mephistót, ismeri David Robinsont. Ő — a „civil” — játszotta a Times filmkritikusának rövid epizódszerepét, aki pofont sző le a főszereplő Höfgennek nációkiszolgáló, opportunista magatartása miatt. A dolognak az a pikantériája, hogy bár David Robinson a harmincas években nem volt, életkora miatt nem lehetett a Times filmkritikusa — a hetvenes és nyolcvanas években azonban éppenséggel ő az! Ez a foglalkozása...

David Robinson részt vett a legutóbbi pécsi játékfilmszemlén, és erről részletes, meglehetősen elragadtatót hangú tudósítást küldött lapjának. A történelem tükre — ez a címe a Timesban megjelent cikkének.

A magyarok mindig is közelebb éltek a történelemhez, mint Európa legtöbb népe, leginkább az elmúlt évtizedekben, s ez tükröződik filmjeikben is — kezd — e filmekből tulajdonképpen a második világháború óta eltelt egész magyar történelem rekonstruálható.

Ez a történelem, folytatja Robinson, a legfrissebb filmjeik közül a Bankettel indul, Gazdag Gyula 1945-ben játszódó filmjével. Folytatódik a Tegnapielőtt című művel, Bacsó Péter filmjével, amely 1947-ben kezdődik, s amely Robinson szerint félelmetes realizmussal eleveníti meg

Végül írja Schiffer Pál — ahogy ő írja: *cinema verité* — filmjéről, A pártfogolt szól a Times kritikusa, mégpedig kedvezően. Őszintén és emberségesen foglalkozik ez a film, Robinson szerint, Magyarország gyors társadalmi változásaival, gazdasági nehézségeivel és e helyzet néhány áldozatával. Utal Schiffer tizenkét évvel ezelőtti, Fekete vonat című dokumentumfilmjére is. (bt)

(mol—)